

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SƏHIYYƏ NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN TİBB UNİVERSİTETİ**

Nevroloji reabilitasiya

FƏNNİ ÜZRƏ

050803 – “Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya” ixtisası üzrə

TƏDRİS PROQRAMI

BAKI – 2023

Tərtib edən:

**“Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya”
kafedrasının əməkdaşları**

Kafedra müdiri, t. .f.d. dosent Paşa Mehdiyev Surxay ođlu

 mza _____

t. .f.d., dosent S daq t Quliyeva Qədir qızı

 mza _____

t. .f.d., assistent Vaqif Cəlilov Çingiz ođlu

 mza _____

Rəy verənlər:

- 1. Universitet daxili**
- 2. Universitetdən kənar (yerli və ya xarici)**

Fənn proqramına Elm və Təhsil Nazirliyindən nəşr hüququ (qrif) o zaman alınır ki, sizin fənn Elm və Təhsil Nazirliyinin təsdiq etdiyi təhsil proqramında mövcuddur.

Fənn proqramına Azərbaycan Tibb Universitetindən nəşr hüququ (qrif) o zaman alınır ki, sizin fənn universitet tərəfindən müəyyən edilmiş fəndir və tədris işçi planında mövcuddur.

**Fənn proqramına Elm və Təhsil Nazirliyindən
nəşr hüququ (qrif) alınması üçün tələb olunan sənədlər**

- 1 – Kafedradan çıxarış
- 2 – Fakültə elmi şurasından çıxarış
- 3 – Tədris-metodik şuradan çıxarış (əgər şura varsa)
- 4 – 2 rəy (universitet daxili və kənar)
- 5 – Notariusdan təsdiq olunmuş ərizə forması (qrif almaq üçün)
- 6 – Fənn proqramı möhürlənmiş və imzalanmış (möhür universitetin; imza proqramı tərtib edənlərin)
- 7 – Rektörün adından Elm və Təhsil Nazirliyinə məktub
- 8 – A4 formatında təqdim etmək olar

**Fənn proqramına Azərbaycan Tibb Universitetində
nəşr hüququ (qrif) alınması üçün tələb olunan sənədlər**

- 1 – Kafedradan çıxarış
- 2 – Fakültə elmi şurasından çıxarış
- 3 – Tədris-metodik şuradan çıxarış (əgər şura varsa)
- 4 – 2 rəy (universitet daxili və kənar)
- 5 – Notariusdan təsdiq olunmuş ərizə forması (qrif almaq üçün)
- 6 – Fənn proqramı möhürlənmiş və imzalanmış (möhür universitetin; imza proqramı tərtib edənlərin)
- 7 – Kafedra müdirinin adından rektora məktub
- 8 – A4 formatında təqdim etmək olar

GİRİŞ

AKTS: 3

Fənnin məzmunu

Fənnin məzmunu

1. Nevroloji pozğunluq, sinir sisteminin tanınan anatomik və/və ya fizioloji pozğunluğunu ehtiva edən bir xəstəlik kimi müəyyən edilə bilər. Ancaq bütün pozğunluqlar meyarlara cavab vermir. Məsələn, epilepsiya, baş ağrısı, xroniki yorğunluq sindromu və yuxu pozğunluqlarının bəzi hallarının açıq-aydın struktur və ya fizioloji əsası yoxdur. Əhəmiyyətli bir fərq nevroloji və psixiatrik pozğunluqlar arasında aparılır. Şizofreniya və manik-depressiv vəziyyətlər kimi bəzi vəziyyətlər ümumiyyətlə psixiatriyanın mövzuları kimi qəbul edilir. Digərləri, məsələn, endogen depressiya, nevroloji pozğunluğu olan xəstələrdə və bir çox başqa hallarda baş verir. Nevrologiya və psixiatriya arasındakı sərhəd neyropsixiatriyanın genişlənən alt ixtisası ilə tanınır. Digər vacib interfeyslər də var. Bunlardan biri ortopediya və nevrologiya arasındadır, buna bel ağrısı və siyatik misal verilir. Ümumi tibbdə çoxlu sayda nevroloji problemlərə rast gəlinir.

2. Dərs 4-cü kursda 10 saat müəhazirə, 30 saat seminar dərsləri şəkilində 2 kreditdə tədris olunur.

3. Tələbələr öyrəndiyi bilikləri nevroloji xəstəlikləri olan xəstələrin reabilitasiya işinin təşkilində və aparılmasında istifadə edəcəklər

4. Nevroloji problemlər dayaq hərəkət sisteminin, qamətin, yerişin pozğunluqlarının əsas səbəbi hesab edilir ki, bu fənnin də mənimsənilməsi çox vacib məsələdir.

Fənnin məqsədi:

Nevroloji xəstəliklərdə (kəskin və xroniki dövrlərdə) fizioterapiya və reabilitasiya üsullarından istifadə edib xəstələrin müalicəsində müsbət dönüş yaranmasında tədris olan tələbələrə müasir biliklərə əsaslanan fizioterapiya və reabilitasiya üsullarının öyrənilməsi, düzgün müalicə taktikasını seçmək üçün bilik bazası yaratmaqdır.

Tələbə nəyi bilməlidir:

1. Sinir sisteminin əsas hissələri və onların funksiyalarını (norma və patologiya zamanı)
2. Sinir sisteminin əsas hissələrinin müayinə üsulları
3. Nevrologiyada istifadə olunan əsas əlavə müayinə üsullarını
4. Sinir sistemi xəstəliklərinin əsas nevroloji vahidlərinin xüsusiyyətləri
5. Nevroloji xəstəliklərin aparıcı simptom və sindromları

Tələbə nəyi bacarmalıdır:

1. Nevroloji xəstəliklərin ilkin müayinəsinin aparılması
2. İstifadə oluna bilən fizioterapevtik və reabilitasiya üsullarının düzgün tətbiq edilməsi
3. Rast gəlinə bilən fəsadların proqnozlaşdırılması
4. Nevroloji xəstələrdə fizioterapiya zamanı istifadə olunan avadanlıqla işləmək
5. Nevroloji xəstələrdə əsas reabilitasiya tədbirlərini bacarmaq

Tələbə nəyə yiyələnə bilər:

1. Nevroloji xəstələrin müalicəsində düzgün taktika keçmək
2. Fizioterapiya və reabilitasiya zamanı fəsadlara yol verməmək

3. Nevroloji xəstələrdə fizioterapevtik və reabilitasiya tədbirləri zamanı deontoloji prinsiplərə riayət etmək

Fənnin tədris formatı

1. Üz-üzə

mühazirə, seminar

Proqramda nevroloji xəstəliklərin ilkin müayinəsinin aparılması, istifadə oluna bilən fizioterapevtik və reabilitasiya üsullarının düzgün tətbiq edilməsi, rast gəlinə bilən fəsadların proqnozlaşdırılması, nevroloji xəstələrdə fizioterapiya zamanı istifadə olunan avadanlıqla işləmək, nevroloji xəstələrdə əsas reabilitasiya tədbirlərini bacarmaq, nevroloji xəstələrin müalicəsində düzgün taktika keçmək, fizioterapiya və reabilitasiya zamanı fəsadlara yol verməmək, nevroloji xəstələrdə fizioterapevtik və reabilitasiya tədbirləri zamanı deontoloji prinsiplərə riayət etmək kimi mövzulardan bəhs ediləcəkdir.

Fizioterapist ixtisası üzrə IV kurs tələbəri üçün ‘ Nevroloji reabilitasiya,, fənnindən mühazirələrin mövzu planı payız (VII semestr)

№	Mövzunun adı	Saat
1	Onurğa beyni, zədələnmə mexanizmləri, klinik təzahürlər və reabilitasiyanın əsasları	2
2	Piramid, ekstrapiramid və müvazinət sistemləri. Dağınıq skleroz, Parkinsob xəstəliyi. Klinika, reabilitasiya	2
3	Periferik neyropatiyalar, polineyropatiyalarş Klinika, reabilitasiya. Sinir əzələ xəstəlikləri, MSS degenerativ xəstəlikləri, klinika reabilitasiya	2
4	Fəqərə sütununun və fəqərəarası diskin patologiyası ilə əlaqələr, klinik sindromlar, reabilitasiya	2
5	İnsultlar, MSS zədələnmələrin və şişlərin klinikası, reabilitasiya	2

Cemi 10 saat

Fizioterapist və reabilitoloq ixtisası üzrə IV kurs tələbəri üçün ‘ Nevroloji reabilitasiya,, fənnindən seminarların mövzu planı payız (VII semestr)

№	Mövzunun adı	Saat
1	Onurğa beyninin zədələnmə mexanizmləri	2
2	Əzələ spastikasının patofiziologiyası, qiymətləndirilmə meyarları və azalma üsulları	2
3	Onura beyninin tam və hissəvi zədələnməsində səviyyəsindən asılı klinik simptomlar	2
4	Normal hərəkətlərin təşkili və ataksiyanın əlamətləri, patofiziologiyası. dəyərləndirilmə üsulları	2
5	Ataksiyanın tipləri, onların neyrofizioloji əsasları	2
6	Aralıq sorğu	2
7	Dağınıq sklerozun klinikası, dəyərləndirilmə meyarları və reabilitasiyası	2
8	Parkinson xəstəliyinin klinikası, dəyərləndirilmə meyarları	2
9	Parkinson xəstəliyinin reabilitasiyası	2
10	Periferik neyropatiyalar və onların reabilitasiyası	2
11	Sinir əzələ xəstəlikləri və onların reabilitasiyası	2
12	Aralıq sorğu	2

13	Spina bifida, klinikası və reabilitasiya	2
14	Fəqərəarası diskin yırtığı, klinikası və reabilitasiya	2
15	İnsultlar, kəllə travmaları, spinal və intrakranial şişlər, onların reabilitasiyası	2

Cemi 30 saat

METODİKİ TƏMINAT:

- Şirəliyeva R.K. Sinir xəstəlikləri. Bakı 2003
- Şirəliyeva R.K. Sinir xəstəlikləri. Bakı 2007
- Şirəliyeva R.K. Sinir xəstəlikləri. Bakı 2009
- Nəbiyev T.M. Neyrostomatologiya. Bakı 2019
- Algun C. Uygulamalı fizik tedavi və reabilitasyon. Ankara 1991
- Cohen H. Neuroscience for Rehabilitation. Philadelphia. 1999

1- TEXNİKİ TƏCHİZAT:

Fənn üzrə mühazirə və praktiki məşğələlər multimedia avadanlıqları (proyektor, ekran və s.) ilə təchiz olunmuş auditoriyalarda keçirilir.

Azərbaycan Tibb Universitetinin
nəşriyyatında çap edilmişdir.
Tel.: (012) 595-55-76